

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

31 березня 2026 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Поліщук Людмили Миколаївни

на тему «Оптимізація періопераційного знеболення при абдомінальній гістеректомії» що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність 14.01.30 «Анестезіологія та інтенсивна терапія»)

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «27» березня 2026 №1210 голова та рецензенти, а саме:

Голова – доктор медичних наук, професор, професор кафедри акушерства та гінекології **Голяновський Олег Володимирович.**

Рецензент: доктор медичних наук, професор, професор кафедри анестезіології та інтенсивної терапії з курсом дитячої анестезіології **Біляєв Андрій Вікторович.**

Рецензент: кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії з курсом дитячої анестезіології **Жежер Андрій Олександрович.**

розглянувши докторську дисертацію Поліщук Людмили Миколаївни на тему: «Оптимізація періопераційного знеболення при абдомінальній гістеректомії» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «15» березня 2023 року (протокол №3), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільної кафедри анестезіології та інтенсивної терапії з курсом дитячої анестезіології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «30» березня 2026 р. (протокол № 7), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації.

Гістеректомія є однією з найпоширеніших операцій в гінекологічній клініці. Щорічно у США виконують близько 600 тис. гістеректомій. Нажаль, проведення гістеректомії абдомінальним доступом супроводжується достатньо потужним післяопераційним болем і досягає в першу післяопераційну добу 6,47 балів за шкалою NRS, та займає 4 місце в рейтингу інтенсивності болю на 1-й день після різних оперативних втручань. Не зважаючи на досягнення сучасної

медицини і фармакології проблема антиноцицептивного захисту пацієнтів від гострого хірургічного болю залишається невирішеною в анестезіології та хірургії. Операційна травма ініціює цілий каскад нейроендокринних та імунно-запальних реакцій, які мають адаптаційний характер, спрямований на підтримання гомеостазу. Проте надмірна або неконтрольована активація цих механізмів може призвести до порушень метаболізму, затримки загоєння тканин, посилення післяопераційного болю, ризику інфекцій та тромботичних ускладнень, а також до тривалого відновлення пацієнта. У сучасній клінічній анестезіології дедалі більшого поширення набуває концепція анестезії, спрямованої не лише на забезпечення адекватного знеболення, а й на контроль над стресорними, імунними та метаболічними ланками гомеостазу — так звана захисна (protective) анестезія. Згідно з численними дослідженнями, вибір методу анестезіологічного забезпечення має вирішальний вплив на характер цих реакцій. На підставі визначеної актуальності було сформульовано мету, завдання та методи дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконане в рамках науково-дослідної роботи кафедри анестезіології та інтенсивної терапії з курсом дитячої анестезіології НУОЗУ ім. П. Л. Шупика «Розробка інноваційних технік анестезії та інтенсивної терапії», № держ. реєстрації 0119U101724, термін виконання 2019 - 2025 роки та є фрагментом даної науково-дослідної роботи.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Ідея та основні напрямки дослідження розроблені спільно з науковим керівником доктором медичних наук, професором, Заслуженим лікарем України Ткаченко Русланом Опанасовичем. Автором особисто проведений інформаційно-патентний пошук, аналіз наукової літератури за темою дисертації. Разом з науковим керівником сформульовані мета і завдання дослідження, обговорені висновки та розроблені практичні рекомендації. Анестезіологічне забезпечення операцій та лікування пацієнток проводилися спільно зі співробітниками Київського міського центру репродуктивної та перинатальної медицини та Національного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь».

Автором самостійно сформовані комп'ютерні бази даних, проведений статистичний аналіз отриманих даних та написані всі розділи дисертації. У спільних публікаціях авторові належать дані клінічних і інструментальних досліджень, аналіз та їх інтерпретація. Дисертантом не були використані результати та ідеї співавторів публікацій.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації.

Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу

спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

У роботі набуло подальшого розвитку вивчення змін показників гомеостазу, маркерів стресу, серцевого ритму та інтенсивності больового синдрому в періопераційному періоді при абдомінальній гістеректомії (АГ) залежно від виду анестезіологічного забезпечення. На підставі аналізу параметрів гемодинаміки під час АГ встановлено, що проведення нейроаксіальної анестезії забезпечує стабільніші показники артеріального тиску порівняно з пацієнтками, яким проводили мультимодальну загальну анестезію (ММЗА). Доповнені дані щодо частоти розвитку хронічного больового синдрому, небажаних ефектів та ускладнень при використанні різних методів анестезіологічного забезпечення під час цієї операції. З'ясовано, що включення дексаметазону до схеми спінальної анестезії сприяє збереженню відносного імунного гомеостазу, що корелювало з низьким рівнем лейкоцитарного індексу інтоксикації (ЛІІ). Вперше доведено, що застосування дексаметазону як інтратекального ад'юванту в поєднанні з внутрішньовенною інфузією дексмететомідину на тлі використання опіоїдів у схемі спіральної анестезії дозволяє достовірно зменшує частоту ПОНБ у 3,47 рази.

За результатами дослідження розроблено та запропоновано оптимальну схему анестезіологічного забезпечення при абдомінальній гістеректомії.

Вперше для діагностики хронічного післяопераційного больового синдрому після АГ було адаптовано та впроваджено у клінічну практику анкету АВРІ-SF, яка дозволяє кількісно оцінити наявність та інтенсивність болю в зоні і хірургічного втручання.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволили науково обґрунтувати оптимальну схему анестезіологічного забезпечення при абдомінальній гістеректомії шляхом інтратекального введення гіпербаричного бупівакаїну (16 мг), морфіну гідрохлориду (100 мкг), фентанілу (20 мкг) та дексаметазону (4 мг), що дозволяє подовжити аналгетичний ефект, обмежити використання системних опіоїдів у ранньому післяопераційному періоді, забезпечити ефективну стрес-протекцію та мінімізувати побічні ефекти

Результатами проведених досліджень доведено, що використання ад'ювантної спінальної анестезії при абдомінальній гістеректомії дозволяє досягти оптимальних параметрів періопераційної аналгезії, що підвищує комфорт і безпеку пацієнток, покращує післяопераційний перебіг та сприяє швидкому відновленню.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.

Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 244 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 14 кирилицею та 230 латиницею. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 7 публікаціях, зокрема 3 статті в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 2 статті, що індексуються Scopus або Web of Science, 2 статті – у наукових періодичних виданнях інших держав.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

- 1.Ткаченко Р, Зайченко С, Поліщук Л, Петриченко В. Місце мультимодальної анестезії/аналгезії в сучасному періопераційному веденні пацієнтів (огляд літератури). Pain, anaesthesia & intensive care. 30 Червня 2024; (2(107): 14–22. DOI: [https://doi.org/10.25284/2519-2078.2\(107\).2024.308305](https://doi.org/10.25284/2519-2078.2(107).2024.308305)
<https://jpaic.aaukr.org/article/view/308305>
- 2.Ткаченко РО, Єн-Дін К, Поліщук ЛМ, Петриченко ВВ. Адаптована шкала Brief Pain Inventory – Short Form як метод вивчення хронізації болю після гістеректомії. Репродуктивне здоров'я жінки. 31 липня 2025; 5(84): 93–98. DOI: <https://doi.org/10.30841/2708-8731.5.2025.337957>
<https://repro-health.com.ua/article/view/337957>
3. Поліщук Л, Ткаченко Р. Ад'ювантна спінальна анестезія як ефективний підхід до управління післяопераційним болем при абдомінальній гістеректомії: порівняльне клінічне дослідження. Pain, anaesthesia & intensive care. 15 Вересня 2025; 3(112): 20–27. DOI: [https://doi.org/10.25284/2519-2078.3\(112\).2025.339047](https://doi.org/10.25284/2519-2078.3(112).2025.339047)
<https://jpaic.aaukr.org/article/view/339047>
4. Поліщук ЛМ, Ткаченко РО. Вплив різних методів анестезіологічного забезпечення на динаміку показників стресової та запальної відповіді у пацієнток при абдомінальній гістеректомії. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. Жовтень 2025;15(3(57): 90-96. DOI: <https://doi.org/10.24061/2413-4260.XV.3.57.2025.13>
<https://neonatology.bsmu.edu.ua/article/view/340635>
5. Поліщук Л, Ткаченко Р. Вплив різних варіантів анестезії на розвиток хронічного болю після абдомінальної гістеректомії. Збірник наукових праць асоціації акушер - гінекологів України. 10 вересня 2025; 1(55):15-19. DOI: [https://doi.org/10.35278/2664-0767.1\(55\).2025.349380](https://doi.org/10.35278/2664-0767.1(55).2025.349380)
<http://zbirnyk.aagu.com.ua/article/view/349380>
6. Veresniuk N, Polishchuk L, Buhaiova O, Fartushok T. Genetic aspects of gynaecological diseases: new approaches to diagnosis and treatment. Salud, Ciencia y Tecnología [Internet]. 2025 Jan. 1 [cited 2025 Oct. 7];5:1195. DOI: <https://doi.org/10.56294/saludcyt20251195>
<https://sct.ageditor.ar/index.php/sct/article/view/1195>
7. Polishchuk L, Tkachenko R. The Effect of Anesthesia Method on Hemodynamics during Abdominal Hysterectomy: A Comparative Analysis». Acta Scientific Gastrointestinal Disorders. International Open Library. 10 April 2025; 8(5): 07-13. DOI: <https://doi.org/10.31080/ASGIS.2025.08.0723>
<https://actascientific.com/ASGIS/ASGIS-08-0723.php>

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати науково- дослідної роботи впроваджені в практику роботи стаціонарів КНП «Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини», Національний військово-медичного клінічний центру «Головний

військовий клінічний госпіталь», КНП «Черкаська обласна лікарня Черкаської обласної ради», КНП «Третя Черкаська міська лікарня швидкої медичної допомоги», КНП «Золотоніська багатoproфільна лікарня» Золотоніської міської ради.

Матеріали роботи використовуються в навчальному процесі кафедри анестезіології та інтенсивної терапії з курсом дитячої анестезіології НУОЗУ імені П.Л. Шупика і запропоновані до впровадження у відділеннях анестезіології та інтенсивної терапії лікувальних закладів України.

10. Апробація результатів дослідження.

Семінар асоціації ERAS Україна «Чи актуальна стратегія ERAS в умовах військового часу» (Київ, 04 березня 2023 р.); 28 Конгресі EBCOG (Краків, 18-20 травня 2023 р.); VI міжнародному конгресі «Анестезіологічне забезпечення та інтенсивна терапія в акушерстві, гінекології та перинатології» (Київ, 09 – 10 листопада 2023 р.); науково-практичній конференції Annual Ukrainian Pain Relief Analgesia school AURA-2024 (Вінниця, 30 листопада, 2024 р.); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Інноваційні технології в охороні здоров'я: досвід сьогодення і перспективи застосування у клінічній і профілактичній медицині» (Київ, 28-29 травня 2025 року); VII міжнародному конгресі «Анестезіологічне забезпечення та інтенсивна терапія в акушерстві, гінекології та перинатології» (Київ, 07 – 08 листопада 2025 р.).

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Поліщук Людмилу Миколаївну, як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, приймала активну участь у проведенні науково - практичних конференціях в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендувала себе як сумлінний здобувач та науковець, висококваліфікований та відповідальний лікар-анестезіолог. Поліщук Людмила Миколаївна за період роботи в практичній медицині проявила себе як висококваліфікований лікар-анестезіолог, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в анестезіології та інтенсивній терапії. Поліщук Людмила Миколаївна неодноразово з 2014 року перебувала в службових відрядженнях в зоні бойових дій, де здійснювала надання медичної допомоги тяжким пораненим та травмованим військовослужбовцям та цивільному населенню у складі лікарсько-сестринських бригад у зоні проведення Антитерористичної операції та була залучена до складу сил та засобів, які беруть безпосередню участь в операції Об'єднаних сил для здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони відсічі і стримування збройної агресії російської федерації та території Донецької та Луганської областей.

Поліщук Людмила Миколаївна є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати її фахівцем із спеціальності 14.01.30 «Анестезіологія та інтенсивна терапія».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Поліщук Людмили Миколаївни на тему: «Оптимізація періопераційного знеболення при абдомінальній гістеректомії» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність 14.01.30 «Анестезіологія та інтенсивна терапія»).

Головуючий на засіданні

фахового семінару, доктор медичних наук,
професор, професор кафедри акушерства
та гінекології

Олег ГОЛЯНОВСЬКИЙ

Рецензент, доктор медичних наук,
професор, професор кафедри
анестезіології та інтенсивної терапії з
курсом дитячої анестезіології

Андрій БІЛЯЄВ

Рецензент, кандидат медичних наук,
доцент, доцент кафедри анестезіології та
інтенсивної терапії з курсом дитячої
анестезіології

Андрій ЖЕЖЕР

Секретар, кандидат медичних наук,
асистент кафедри анестезіології та
інтенсивної терапії з курсом дитячої
анестезіології

Юлія ІСКРА